

21.3.2017

SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ

22 -03- 2017

STM129:00/2014

Sosiaali- ja terveysministeriö

Lausuntopyyntö 23.1.2017, STM129:00/2014

Lausunto potilasvakuutustyöryhmän loppuraportista

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa potilasvakuutustyöryhmän loppuraportista. Työryhmän tavoitteena on ollut potilasvakuutusta koskevan lainsäädännön uudistaminen ja selkeyttäminen. Esityksen tarkoituksena on lain rakenteen muuttaminen siten, että siitä ilmenisi nykyistä selkeämmin eri osapuolten oikeudet ja velvollisuudet. Esitys ei sisällä potilasvakuutuksen perusrakenteeseen kuten soveltamisalaan, vakuuttamisvelvollisuuteen, tai korvattaviin vahinkoihin liittyviä merkittäviä muutoksia. Ehdotuksissa ei vielä ole otettu huomioon sosiaali- ja terveydenhuollon ns. sote - uudistuksen mahdollisia vaikutuksia. Tavoitteena on, että uudet lait tulisivat voimaan samaan aikaan sote -uudistuksen kanssa eli vuoden 2019 alusta.

Valtiovarainministeriön lausunto

Työryhmän tavoitteet selkeyttää vakuutuksenottajien asemaa ja vahinkoa kärsineiden oikeuksia ovat lähtökohtaisesti kannatettavia. Ehdotus vaatii kuitenkin vielä jatkovalmistelua mm. sote-uudistukseen liittyen.

Potilasvakuutuslainsäädäntöön ehdotetut muutokset eivät välittömästi vaikuttaisi siihen, onko vakuutuksenottajille tarjolla nykyisen kaltaisia täysomavastuisia vakuutuksia. Täysomavastuinen vakuutus voidaan antaa vain sellaiselle vakuutuksenottajalle, joka ei käytännössä voi ajautua maksukyvyttömäksi. Koska sote-palveluiden tuottajilla tai niiden omistajilla maakunnilla ei ole verotusoikeutta, täysomavastuisten vakuutusten antaminen ei olisi raportin mukaan välttämättä mahdollista.

Toisin kuin raportissa oletetaan, maakunnat ja niiden palvelutuotannosta vastaavat liikelaitokset eivät voisi eduskunnan käsittelyssä olevan lakipaketin mukaan ajautua maksukyvyttömiksi tai ajautua konkurssiin. Tämä on tarkoitus turvata maakuntalain maakunnan taloudenhoitoa ja maakunnan rahoituslain harkinnanvaraista avusta koskevalla sääntelyllä.

Maakuntien edellytykset selviytyä velvoitteistaan turvattaisiin viime kädessä maakuntalain mukaisessa arviointimenettelyssä, joka voisi johtaa myös maakuntien yhdistämiseen.

Valmistelussa olevan valinnanvapausmallin myötä osa maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvasta sote-palvelutuotannosta siirtyisi maakunnan ja yksityisten palvelutuottajien omistamiin yhtiöihin, jotka voisivat periaatteessa ajautua maksukyvyttömiksi tai konkurssiin. Lisäksi valinnanvapausmallissa olisi mahdollista, että yksityiset tuottajat hankkisivat palveluja alihankintana tai antaisivat asiakkaan käyttöön niin kutsutun maksusetelin, jolla asiakas voisi valita muun palvelutuottajan palvelun. Maakunnan ja erilaisten palvelutuottajien vastuunjakoa tulee jatkovalmistelussa selkiyttää kaikissa valinnanvapausmallin eri osissa.

Potilasvakuutuksessa ei, toisin kuin Liikennevakuutuksessa ja työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksessa, ole käytössä sairaanhoitokustannusten täyskustannusvastuuta.

Potilasvastuuvakuutuksesta korvataan ainoastaan potilaalle aiheutuneita välittömiä kustannuksia. Vahingon aiheuttaja ei siten vastaa välillisestä vahingosta, kuten esimerkiksi vahingon jatkohoidosta julkiselle terveydenhuollolle aiheutuvista kustannuksista, joita asiakasmaksut eivät riitä kattamaan. Työryhmän raportissa todetaan, ettei vastuun laajentamista pidetä tältä osin potilasvastuuvakuutuksen kohdalla perusteltuna mm. korkeiden hallinnollisten kustannusten vuoksi vaikka täyskustannusvastuu lisäisi julkisen terveydenhuollon ja yksityisen terveydenhuollon kilpailuneutraaliutta. Tätä pohdintaa ja sen suhdetta tulevaan sote-malliin olisi niin ikään hyvä vielä syventää.

Valtiosihteeri
kansliapäällikkönä

Martti Hetemäki

Budjettipäällikkö

Hannu Mäkinen